

بسمه تعالی

مقدمه:

محیط کسب و کار؛ شامل مجموعه عواملی می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاههای اقتصادی موثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند. عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری و ... در هر منطقه جغرافیایی و در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. طبق ماده ۴ قانون بهبود فضای کسب و کار، اتاقها موظفند به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار کشور، شاخص های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استانها، بخشها و فعالیتهای اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند. بر همین اساس اجرای طرح پایش شاخص های ملی محیط کسب و کار با همکاری اتاق های تعاون، بازرگانی و اصناف از بهمن ماه سال ۱۳۹۵ اجرا گردید.

نتایج اجرای بیست و نهمین دوره طرح پایش محیط کسب و کار بخش تعاون در پاییز ۱۴۰۲:

در طرح پایش پاییز ۱۴۰۲، تعداد ۳۳۶ فعال اقتصادی بخش تعاون در تمامی رشته فعالیت ها و در کلیه استان ها مشارکت داشتند که نتایج ذیل حاصل گردید:

براساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار بخش تعاون ایران در پاییز ۱۴۰۲ رقم شاخص ملی بخش تعاون، ۵,۹۳ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) با کاهش جزئی در مقایسه با فصل گذشته (رقم شاخص "پایش تابستان ۱۴۰۲" ۶,۰۵ می باشد) نشان دهنده بهبود بسیار ناچیز در وضعیت محیط کسب و کار است و همچنان حاکی از تداوم وضعیت نامناسب محیط کسب و کار می باشد (عدد شاخص بالای ۵ است). هر چند از زمستان ۱۴۰۱ تغییرات بسیار ناچیزی در فرآیند بهبود فضای کسب و کار دیده شده است؛ اما طبق نظر کارشناسان و فعالین اقتصادی، این تغییرات اثر چندانی بر روند بهبود وضعیت کسب و کار نداشته است. بنابراین برای رشد و رونق تولید، نیازمند شتاب دهی در رفع موانع تولید بر سر راه فعالین اقتصادی می باشد.

خلاصه نتایج:

➤ به ترتیب نامناسب ترین مولفه های محیط کسب و کار بخش تعاون در پاییز ۱۴۰۲:

- دشواری تأمین مالی از بانکها
- غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
- بی ثباتی سیاستها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار

➤ به ترتیب مناسب ترین مولفه های محیط کسب و کار بخش تعاون در پاییز ۱۴۰۲:

- محدودیت دسترسی به آب
- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...)
- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول

➤ برآورد فصلی شاخص استانی محیط کسب و کار بخش تعاون:

- استان های چهارمهل و بختیاری، همدان و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب بهترین محیط کسب و کار
- استان های قزوین، مرکزی و بوشهر به ترتیب بدترین محیط کسب و کار

➤ برآورد فصلی شاخص ملی محیط کسب و کار بخش تعاون در بخش های عمده اقتصادی:

- صنعت: بهترین محیط کسب و کار
- کشاورزی: بدترین محیط کسب و کار

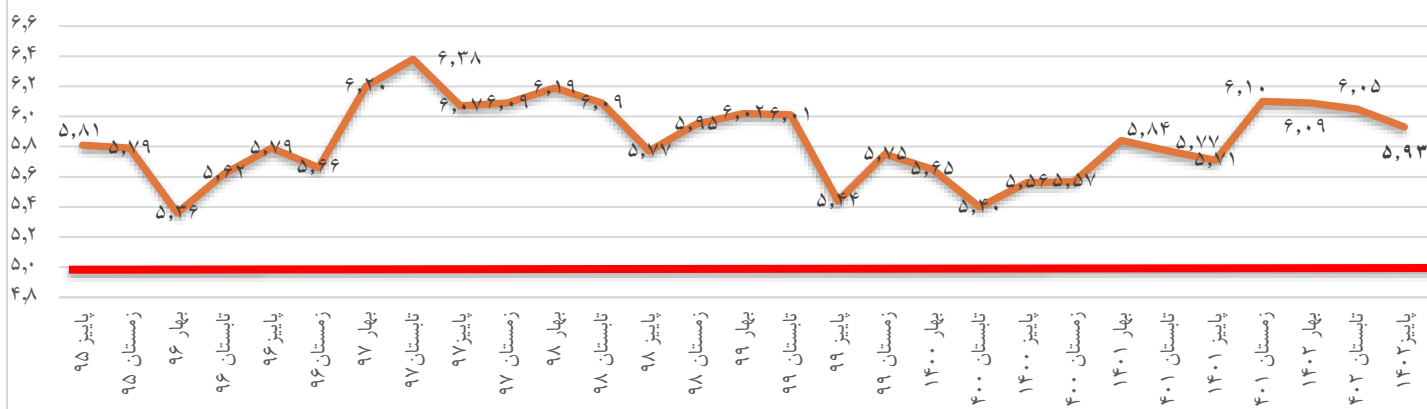
➤ بر اساس رشته فعالیت ها:

- فعالیت های "اطلاعات و ارتباطات" بهترین محیط کسب و کار
- فعالیت های "فعالیت های مالی و بیمه" بدترین محیط کسب و کار

گزارش بیست و نهمین دوره پایش محیط کسب و کار بخش تعاون (پاییز ۱۴۰۲)

نمودار شاخص فصلی محیط کسب و کار بخش تعاون

جدول شماره ۱: بررسی محیط کسب و کار براساس رشته فعالیت در پاییز ۱۴۰۲

رشته فعالیت	میانگین تابستان ۱۴۰۲	میانگین پاییز ۱۴۰۲	درصد تغییر
آب رسانی، مدیریت پسماند...	۷٫۲۵	۵٫۷۴	-۲۰٫۸۳
استخراج معدن	۶٫۶۴	۵٫۴۱	-۱۸٫۵۲
اطلاعات و ارتباطات	۶٫۲۸	۴٫۷	-۲۵٫۱۶
آموزش	۵٫۵۸	۵٫۶۰	۰٫۳۶
تامین جا و غذا	۷٫۶۹	۷٫۳۷	-۴٫۱۶
تولید صنعتی (ساخت)	۵٫۹۲	۵٫۸۴	-۱٫۳۵
حمل و نقل و انبارداری	۶٫۴۳	۶٫۲۶	-۲٫۶۴
ساختمان	۶٫۳۱	۵٫۷۳	-۹٫۱۹
سایر فعالیت خدماتی	۵٫۹۶	۶٫۰۳	۱٫۱۷
سلامت انسان و مددکاری اجتماعی	۵٫۱۳	۶٫۱۵	۱۹٫۸۸
عمده فروشی و خرده فروشی، ...	۵٫۸۴	۵٫۷۹	-۰٫۸۶
فعالیت اداری و خدمات پشتیبانی	۶٫۶۷	۵٫۴۱	-۱۸٫۸۹
فعالیت حرفه ای، علمی و فنی	۷٫۰۰	۵٫۴۳	-۲۲٫۴۳
فعالیت های مالی و بیمه	۴٫۷۳	۶٫۹۲	۴۶٫۳۰
کشاورزی جنگل داری و ماهی گیری	۶٫۲۷	۶٫۳۱	۰٫۶۴
هنر سرگرمی و تفریح	۵٫۸۶	۵٫۵۸	-۴٫۷۸

جدول ۲: شاخص محیط کسب و کار بخش تعاون براساس سه بخش مهم اقتصادی

بخش	تابستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۲	درصد تغییر
خدمات	۵٫۹۳	۵٫۸۵	-۱٫۳۵
صنعت	۶٫۱۳	۵٫۷۷	-۵٫۸۷
کشاورزی	۶٫۲۷	۶٫۳۰	۰٫۴۸
کل	۶٫۰۵	۵٫۹۳	-۱٫۹۸

جدول شماره ۳: بررسی مولفه های محیط کسب و کار بخش تعاون (پاییز ۱۴۰۲)

عنوان مولفه (موانع کسب و کار)	میانگین
نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول	۴,۶
برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و ...	۶,۱۶
بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان	۵,۵۲
بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار	۶,۹۴
غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	۷,۹۶
رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی	۶,۳۳
تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی	۵,۲۱
تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	۶,۳۱
وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت ها و مؤسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار	۶,۰۷
رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	۶,۹۲
دشواری تأمین مالی از بانک ها	۸,۱۶
فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی	۶,۲۱
ضعف زیرساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)	۵,۸۱
ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران	۶,۲۳
وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای در بازار	۶,۲۷
ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار	۵,۶۲
عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران	۶,۵۰
فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار	۵,۵۲
دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار	۶,۵۷
کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه	۶,۱۶
کمبود تقاضا در بازار	۵,۵۲
کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۵,۸۵
کمبود نیروی کار ماهر	۵,۳۲
محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	۵,۲۵
محدودیت دسترسی به آب	۴,۱۸
محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...)	۴,۲۵
فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی	۶,۴۵
موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۶,۱۱

گزارش بیست و نهمین دوره پایش محیط کسب و کار بخش تعاون (پاییز ۱۴۰۲)

جدول شماره ۴: بررسی محیط کسب و کار بخش تعاون به تفکیک استان ها (پاییز ۱۴۰۲)

استان	میانگین
آذربایجان شرقی	۵,۵۸
آذربایجان غربی	۶,۲۵
اردبیل	۵,۸۱
اصفهان	۵,۸۸
البرز	۵,۹۰
ایلام	۵,۶۹
بوشهر	۶,۵۲
تهران	۵,۸۲
چهارمحال و بختیاری	۵,۰۵
خراسان جنوبی	۵,۴۷
خراسان رضوی	۶,۰۷
خراسان شمالی	۶,۱۵
خوزستان	۶,۲۵
زنجان	۵,۶۲
سمنان	۵,۹۸
سیستان و بلوچستان	۶,۱۵
فارس	۵,۸۳
قزوین	۶,۹۱
قم	۶,۱۶
کردستان	۶,۰۲
کرمان	۶,۰۸
کهگیلویه و بویراحمد	۵,۳۵
کرمانشاه	۵,۸۰
گلستان	۵,۴۶
گیلان	۶,۰۴
لرستان	۵,۸۶
مازندران	۵,۶۶
مرکزی	۶,۸۲
هرمزگان	۶,۳۳
همدان	۵,۳۱
یزد	۵,۵۲